

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра освіти дорослих та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

«22» жовтня 2025 року, протокол № 13

Голова Вченої ради

 Микола КИРИЧЕНКО

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації
**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В
СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Категорія: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти та наукових установ

Розробники:

Єрмоленко А.Б., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри освіти дорослих та цифрових технологій ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

Просіна О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, директор центру післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Приходькіна Н.О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

Тітко Е.В., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра освіти дорослих та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

« 22 » жовтня 2025 року, протокол № 13

Голова Вченої ради

_____ Микола КИРИЧЕНКО

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В
СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Категорія: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти та наукових установ

Розробники:

Єрмоленко А.Б., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри освіти дорослих та цифрових технологій ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

Просіна О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, директор центру післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Рецензенти:

Приходькіна Н.О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

Тітко Е.В., доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми: Сучасний розвиток системи вищої освіти України відбувається в умовах викликів воєнного стану та глибоких трансформацій, спрямованих на інтеграцію у європейський освітній простір, утвердження принципів відкритості, відповідальності та прозорості. У цьому контексті питання забезпечення академічної доброчесності та запобігання корупції набувають ключового значення, оскільки від рівня етичної культури педагогічних і наукових працівників залежить довіра суспільства до освітніх інституцій, якість підготовки фахівців і репутація університету.

Виклики сьогодення – цифровізація освіти, нові форми академічної взаємодії, інформаційні ризики, посилення конкуренції на освітньому ринку – потребують оновлення управлінських, комунікаційних і правових механізмів забезпечення доброчесності в діяльності ЗВО. Формування корпоративної культури, заснованої на чесності, довірі, взаємоповазі та соціальній відповідальності, стає необхідною умовою сталого розвитку освітнього середовища.

Програма підвищення кваліфікації спрямована на підготовку педагогів до усвідомленого дотримання принципів академічної доброчесності, ефективної протидії корупційним проявам, формування внутрішніх політик доброчесності, розвитку етичного лідерства та професійної відповідальності. Вона сприяє гармонізації ціннісних орієнтирів науково-педагогічних працівників із сучасними європейськими стандартами освітньої діяльності та забезпечує формування єдиної корпоративної етики університетської спільноти.

Реалізація програми є актуальною відповіддю на запити реформування системи управління якістю освіти, зміцнення репутації ЗВО, підвищення довіри до академічної спільноти та створення доброчесного освітнього середовища, у якому кожен учасник процесу діє на засадах чесності, гідності й професійної відповідальності.

Цільова група: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти та наукових установ.

Обсяг (тривалість): 90 годин / 3 кредити ЄКТС (три тижні).

Особливості реалізації програми: проведення занять у воєнний час або за умов енергетичної нестабільності (відеозапис лекційних занять надається слухачам курсів підвищення кваліфікації для самостійного опрацювання); реалізація програми підвищення кваліфікації забезпечується за допомогою хмарної платформи Google Workspace for Education; для проведення занять в

режимі онлайн застосовуються системи відеоконференцій BigBlueButton та Zoom; для самостійного опрацювання матеріалів використовується Web-портал «Український відкритий університет післядипломної освіти» (LMS Adult Learning), ресурс Електронної бібліотеки ПАПН України та електронного репозитарію ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: сформувати у слухачів цілісне розуміння принципів академічної доброчесності, антикорупційних стандартів у контексті формування корпоративної культури закладу вищої освіти та розвинути компетентності, необхідні для їх реалізації.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. Формування ціннісних орієнтирів академічної доброчесності.
2. Розвиток правової обізнаності учасників освітнього процесу.
3. Опанування механізмів упровадження антикорупційної політики у ЗВО.
4. Розвиток умінь розпізнавати ризики порушення доброчесності.
5. Підвищення рівня культури академічної взаємодії.
6. Розвиток лідерського потенціалу та персональної відповідальності викладача.
7. Інтеграція принципів доброчесності у систему забезпечення якості освіти.
8. Формування антикорупційного світогляду та культури прозорості.
9. Удосконалення професійної рефлексії.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться.

Загальні (ключові) компетентності (згідно з професійним стандартом «Викладач закладу вищої освіти»):

етична – дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та антикорупційних норм у діяльності викладача (Б2.В1; Д1.В1);

комунікативна – забезпечення прозорості, відкритої й толерантної взаємодії в освітньому середовищі (А1.К1-К2);

організаційно-управлінська – уміння впроваджувати механізми внутрішнього контролю, організовувати процеси забезпечення доброчесності (Г3.У1-У2);

рефлексивно-аналітична – здатність до самооцінки, рефлексії та постійного професійного розвитку у сфері академічної етики (Ж1.У1-У2);

оцінювальна – об'єктивне оцінювання результатів навчання і наукових досягнень відповідно до стандартів доброчесності (Б1-Б3);

соціально-відповідальна – формування культури прозорості, колегіальності, дотримання прав людини і демократичних цінностей (Є2.У1-У2);

лідерсько-модераційна – розвиток навичок етичного лідерства та фасилітації етичних рішень у команді (Д4.В1, Г3.В1);

цифрова – використання цифрових інструментів для забезпечення доброчесності та прозорості освітнього процесу (В2.У2).

Фахові компетентності:

нормативно-правова – знання законодавчої бази України у сфері освіти, академічної доброчесності, антикорупційного законодавства, внутрішніх політик ЗВО;

антикорупційна – здатність виявляти, запобігати та протидіяти проявам корупції в освітньому процесі, науковій діяльності, управлінні ЗВО.

компетентність у сфері корпоративної культури – здатність розуміти взаємозв'язок між етичними цінностями, принципами прозорості, довіри та ефективним управлінням у ЗВО;

критичне мислення – здатність аналізувати інформацію, розпізнавати маніпуляції, порушення академічних стандартів, виявляти ризики недоброчесної поведінки.

Очікувані результати підвищення кваліфікації: слухачі розуміють законодавчі засади академічної доброчесності та антикорупційної діяльності; вміють виявляти та запобігати проявам неетичної поведінки в освітньому середовищі; зможуть інтегрувати принципи доброчесності у власну викладацьку, наукову та адміністративну діяльність; здатні розробляти локальні нормативні документи, політики та кодекси етики; розвивають навички комунікації, прозорості та відкритого управління; практична готовність педагогічних і науково-педагогічних працівників діяти в межах законодавства та етичних стандартів; формування системного розуміння культури доброчесності; готовність учасників програми ініціювати запровадження внутрішніх політик етичного кодексу та механізмів запобігання корупційним ризикам.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації. Підсумковий контроль: теоретична складова – здійснюється у формі онлайн-тестування, практична – рефлексивне есе / презентація власного міні-проєкту.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: Свідоцтво про підвищення кваліфікації (Ліцензія МОН України: Наказ МОН України від 15.11.2016 №1492-л «Про переоформлення ліцензій»).

2. НАВЧАЛЬНО ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Корпоративна культура закладу вищої освіти: цінності, традиції, комунікації					
Тема 1.1. Сутність корпоративної культури ЗВО	2	4	2		8
Тема 1.2. Ціннісні орієнтири і традиції академічного середовища	2	4			6
Тема 1.3. Комунікаційна культура як механізм формування доброчесного середовища	2	4	2		8
Тема 1.4. Корпоративна культура як основа академічної доброчесності та антикорупційної політики	2	4	2		8
Разом за модулем	8	16	6		30
МОДУЛЬ 2. Академічна доброчесність як основа професійної культури педагога					
Тема 2.1. Поняття, принципи та нормативно-правові засади академічної доброчесності	4	4	2		10
Тема 2.2. Механізми протидії плагіату та академічній недоброчесності	2	6	2		10
Тема 2.3. Академічна етика і культура як складові професійної репутації педагога	2	6	2		10
Разом за модулем	8	16	6		30
МОДУЛЬ 3. Антикорупційна політика у сфері вищої освіти: нормативно-правові та організаційні засади					

Тема 3.1. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності у сфері освіти	2	4	2		8
Тема 3.2. Організаційні засади антикорупційної роботи в закладі вищої освіти	2	4			6
Тема 3.3. Ідентифікація та управління корупційними ризиками	2	4	2		8
Тема 3.4. Етичний аспект антикорупційної політики	2	4	2		8
Разом за модулем	8	16	6		30
Підсумкові заходи				залік	
Усього	24	48	18		90

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЦІННОСТІ, ТРАДИЦІЇ, КОМУНІКАЦІЇ

Тема 1.1. Сутність корпоративної культури ЗВО

Ключові питання теми

Поняття корпоративної культури, її функції та структурні компоненти.

Співвідношення понять «організаційна культура» та «академічна культура».

Роль корпоративної культури у підвищенні якості освіти, згуртованості колективу, формуванні позитивного іміджу університету.

Тема 1.2. Ціннісні орієнтири і традиції академічного середовища

Ключові питання теми

Основні цінності академічної спільноти: свобода думки, повага, доброчесність, відповідальність.

Збереження та оновлення традицій університету як чинник спадкоємності поколінь.

Символи, ритуали, корпоративна атрибутика та їхня роль у формуванні спільної ідентичності.

Тема 1.3. Комунікаційна культура як механізм формування доброчесного середовища

Ключові питання теми

Принципи відкритої, етичної та толерантної комунікації.

Медіація, фасилітація, культура діалогу як способи попередження конфліктів і корупційних ризиків.

Інформаційна відкритість: прозора комунікація між адміністрацією, викладачами, студентами та громадськістю.

Тема 1.4. Корпоративна культура як основа академічної доброчесності та антикорупційної політики

Ключові питання теми

Цінності як поведінкові орієнтири: чесність, довіра, об'єктивність, взаємна підтримка.

Вплив корпоративної культури на мотивацію дотримання етичних стандартів і норм доброчесності.

Культура запобігання порушенням: внутрішній контроль, позитивні приклади, соціальна відповідальність колективу.

Практична частина

Кейс-аналіз: виявлення «зон ризику» для доброчесності у корпоративній культурі закладу (на прикладі власного університету).

Рольова вправа: «Комунікація без конфлікту» – моделювання діалогів між адміністрацією, викладачами та студентами.

SWOT-аналіз: сильні та слабкі сторони корпоративної культури ЗВО.

Створення карти цінностей колективу – інтерактивне формування спільного бачення етичних орієнтирів університету.

Методичні рекомендації до реалізації

Форми занять: інтерактивна лекція, дискусія, фасилітаційна сесія, групова робота, аналіз ситуацій.

Методи навчання: case-study, SWOT-аналіз, «карусель ідей», метод «дзеркала комунікації».

Форми підсумкового контролю за модуль: рефлексивне есе «Моя роль у розвитку корпоративної культури університету» або короткий практичний проєкт «Кодекс цінностей кафедри / факультету».

МОДУЛЬ 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГА

Тема 2.1. Поняття, принципи та нормативно-правові засади академічної доброчесності

Ключові питання теми

Академічна доброчесність: сутність, принципи, нормативна база (Закон України «Про освіту», внутрішні політики ЗВО).

Види порушень академічної доброчесності.

Відповідальність здобувачів освіти й педагогів за порушення принципів академічної доброчесності.

Академічна свобода як основа чесної освітньої взаємодії.

Тема 2.2. Механізми протидії плагіату та академічній недоброчесності

Ключові питання теми

Види плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, підкупу, обману.

Інструменти запобігання порушенням: перевірка текстів на плагіат, внутрішні політики контролю, етичні комісії.

Формування культури академічного письма: навички цитування, реферування, ведення наукового діалогу.

Відповідальність і роль педагога у вихованні доброчесної поведінки студентів.

Тема 2.3. Академічна етика і культура як складові професійної репутації педагога

Ключові питання теми

Педагогічна етика в умовах академічного середовища.

Роль академічної доброчесності у формуванні довіри до викладача, кафедри, закладу освіти.

Етичне лідерство: особистий приклад, рефлексія, відповідальність.

Академічна репутація як капітал викладача: критерії, ризики, способи підтримання.

Практична частина

Кейс-аналіз: розгляд ситуацій порушення академічної доброчесності та пошук етичних рішень.

Рольова вправа: «Етична дилема викладача» – обговорення варіантів дій у конфліктних академічних ситуаціях.

Тренінг: перевірка текстів на плагіат, ознайомлення з інструментами та правилами цитування.

Міні-проект: розроблення власного «Коду академічної доброчесності кафедри/факультету».

Методичні рекомендації до реалізації

Форми занять: інтерактивна лекція, дискусія, кейс-аналіз, практичний тренінг, групова робота.

Методи навчання: ситуаційне моделювання, проблемно-орієнтоване навчання, фасилітація, аналіз етичних кейсів.

Форми підсумкового контролю за модуль: есе «Мій професійний вибір на користь доброчесності» або короткий практичний проєкт «Політика доброчесності в освітньому середовищі мого ЗВО».

МОДУЛЬ 3. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

Тема 3.1. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності у сфері освіти

Ключові питання теми

Закон України «Про запобігання корупції» та підзаконні акти.

Національна антикорупційна стратегія та державні програми її реалізації.

Академічна доброчесність як елемент національної антикорупційної політики.

Міжнародні антикорупційні стандарти (UNCAC, OECD, GRECO) та їх адаптація до освітньої сфери.

Тема 3.2. Організаційні засади антикорупційної роботи в закладі вищої освіти

Ключові питання теми

Визначення антикорупційної стратегії ЗВО та її інтеграція у корпоративну політику.

Роль керівництва, структурних підрозділів і уповноважених осіб у забезпеченні доброчесності.

Взаємодія з Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК).

Формування антикорупційних комісій, рад з доброчесності, студентських ініціативних груп.

Тема 3.3 Ідентифікація та управління корупційними ризиками

Ключові питання теми

Аналіз процесів, уразливих до корупції: вступ, оцінювання, закупівлі, кадрові рішення.

Методи оцінки ризиків (risk-mapping, GAP-аналіз, self-audit).

Механізми внутрішнього контролю: прозорість процедур, подвійне погодження, незалежна перевірка.

Запровадження каналів зворотного зв'язку та системи захисту викривачів.

Практична частина

Кейс-аналіз: «Корупційні ризики в освітньому процесі» – розбір типових ситуацій і шляхів їх попередження.

Групова робота: розроблення «Плану антикорупційних заходів факультету/кафедри».

SWOT-аналіз: сильні та слабкі сторони антикорупційної політики ЗВО.

Інтерактивна вправа: створення «дерева прозорих рішень» – моделювання процесів ухвалення етичних управлінських рішень.

Методичні рекомендації до реалізації

Використати мінілекцію для огляду нормативно-правових засад і реальних кейсів українських університетів.

Застосувати метод «case-study» із розбором практичних ситуацій (наприклад, недоброчесне оцінювання, конфлікт інтересів, плагіат).

Організувати дискусію «Етика чи контроль: що ефективніше у запобіганні корупції?».

Для підсумку – колективна розробка «Кодексу антикорупційних принципів кафедри / підрозділу».

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

2. Етичний кодекс ученого України: Схвалено Постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 р. N 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text> (дата звернення: 21.09.2025).

3. Запобігання корупції. НАЗЯВО: веб-сайт. URL: <https://surl.li/odiopk> (дата звернення: 01.09.2025).

4. Положення про Національний репозитарій академічних текстів: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

5. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

6. Про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»: Положення ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 28.02.20р. № 01-01/140. URL: <https://surl.li/hkycq> (дата звернення: 01.09.2025).

7. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

8. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

9. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 року № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

10. Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства освіти і науки України на 2024-2026 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2024 р. № 408. URL: <https://surl.li/sqbmkf> (дата звернення: 01.09.2025).

11. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776. URL: <https://surl.lt/idengc> (дата звернення: 01.09.2025).

12. Про затвердження професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 жовтня 2024 р. № 1466. URL: <https://surl.li/uyyoms> (дата звернення: 01.09.2025).

13. Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції: Наказ НАЗК від 27.05.2021р. №277/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0914-21#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

14. Про комісію з питань етики та академічної доброчесності у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»: Положення ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 10 квітня 2020р. № 01-01/204. URL: <https://surl.li/qmotda> (дата звернення: 01.09.2025).

15. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n613> (дата звернення: 01.10.2025).

16. Рекомендації для експертів із розгляду внутрішньої політики закладу щодо забезпечення академічної доброчесності та зовнішньої оцінки їх якості: Додаток 2 до листа МОН від 06.07.2022 р. № 9 (14). URL: <https://surl.lt/hrhrun> (дата звернення: 01.09.2025).

17. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах: Лист МОН України від 15.08.2018 р. № 1/9-868. URL: <https://surl.li/tnqvrd> (дата звернення: 01.09.2025).

18. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.): лист МОН України від 23.10.2018 р. № 1/9-650. URL: <https://surl.li/nllqri> (дата звернення: 01.09.2025).

19. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти: лист МОН України від 23 жовтня 2018 р. № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

Основна література

1. Антикорупційна діяльність в закладах вищої освіти у сфері охорони здоров'я: навчальний посібник. Колектив авторів: М.А. Аніщенко, О.Г. Алексєєв, О.О. Прасов та ін. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 225 с.

2. Білик Н. Корпоративна культура закладу вищої освіти. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2020. Вип. 25. С. 80-87.

3. Бондаренко О.С. Особливості протидії корупції в закладах вищої освіти в умовах політики доброчесності. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 167-177.

4. Єрмоленко А., Денисова-Єрмоленко А. Академічна доброчесність: робочий зошит для здобувачів вищої, фахової передвищої освіти. Київ: ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2025. 54 с.

5. Єрмоленко А. Особливості педагогічної взаємодії з різними категоріями здобувачів освіти: навчально-методичний посібник. Київ: ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2024. 24 с.

6. Єрмоленко А. Соціально-педагогічні аспекти освіти здобувачів різних категорій в закладах фахової передвищої освіти. *Сучасна інженерія та інноваційні технології*. 2024. № 6 (31). С. 76-85.

7. Кагановська Т.Є. Організаційно-правові засади участі закладів вищої освіти України у реалізації антикорупційної політики держави. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2024. Випуск 83. Ч. 2. С. 224-231.

8. Колянко О.В., Миронов Ю.Б. Корпоративна культура закладу вищої освіти та її складові. *Актуальні питання економічного розвитку в сучасних умовах: збірник наукових праць*. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. С. 105-108.

9. Кубко В. Модель формування корпоративної культури сучасного вищого навчального закладу України. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 8. С. 40-43.

10. Лига А.І. Правові засади державної політики у сфері захисту прав споживачів. *Юридичний науковий журнал*. 2023. № 8. С. 194.

11. Маккей Д., Павела Г. Принципова боротьба за академічну доброчесність: думка професорів Центру академічної доброчесності. URL: <https://surl.lu/dmgzwd> (дата звернення: 29.09.2025).

12. Мандрик-Мельничук М. Академічна доброчесність та механізми протидії корупції: підручник. Чернівці: БДМУ, 2025. 192 с.

13. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (у рамках діяльності Проєкту сприяння академічної доброчесності – SAIUP). URL: <https://surl.cc/ruijov> (дата звернення: 29.09.2025).

14. Проєкт «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» – Academic IQ. НАЗЯВО: веб-сайт. URL: <https://surl.li/mpzklh> (дата звернення: 29.09.2025).

15. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів у українських вищих навчальних закладах. URL: <https://surl.li/phxsma> (дата звернення: 29.09.2025).

16. Старицька О.О. Корпоративна культура закладу вищої освіти як фактор здійснення споживчої політики. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 01. С. 65-70.

Додаткова література

1. Воронянська О. Методичний взаємозв'язок профорієнтаційної роботи з корпоративною культурою університету. *Удосконалення навчально-виховного процесу в вищому навчальному закладі: зб. наук.-метод. праць*. Мелітополь, 2016. Вип. 19. С. 111-116.

2. Горбенко Н. Теоретико-методологічні підходи до дослідження корпоративної культури університету. *Грані: науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах*. Дніпро, 2016. Вип. 11 (139). С. 101-107.

3. Мороз В.М., Мороз М.В., Лааманен Р.В. Корпоративна культура вищого навчального закладу: зміст дефініції та особливості його прояву. *Корпоративна культура організацій XXI століття: збірник наукових праць XI Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю*, м. Краматорськ, 26 листопада 2014 року, Краматорськ, 2014. С. 65-72.

4. Президент зустрівся зі студентами Маріупольського державного університету: Ви – обличчя української незламності. Президент України.

Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://surl.li/gjcbfr> (дата звернення: 30.09.2025).

5. Прозорість у вищій освіті: як змінилися українські університети за останні роки? Приклад Острозької академії. Національне агентство з питань запобігання корупції: веб-сайт. URL: <https://surl.li/xxlsna> (дата звернення: 30.09.2025).

6. Реєстр корупційних ризиків у вищій освіті України. Асоціації юридичних клінік України: веб-сайт. URL: <https://surl.li/mdgetx> (дата звернення: 30.09.2025).

7. Рудницька О.П. Антикорупційна політика в закладах вищої освіти. Теоретико-методологічні та практичні аспекти підготовки вчителя правознавства: досвід і проблеми: тези Всеукраїнської науково-практичної конференції (04.12.2020 р., м. Кам'янець-Подільський). 2021. С. 83-87.